

Jyväskylän
Katulähetys ry

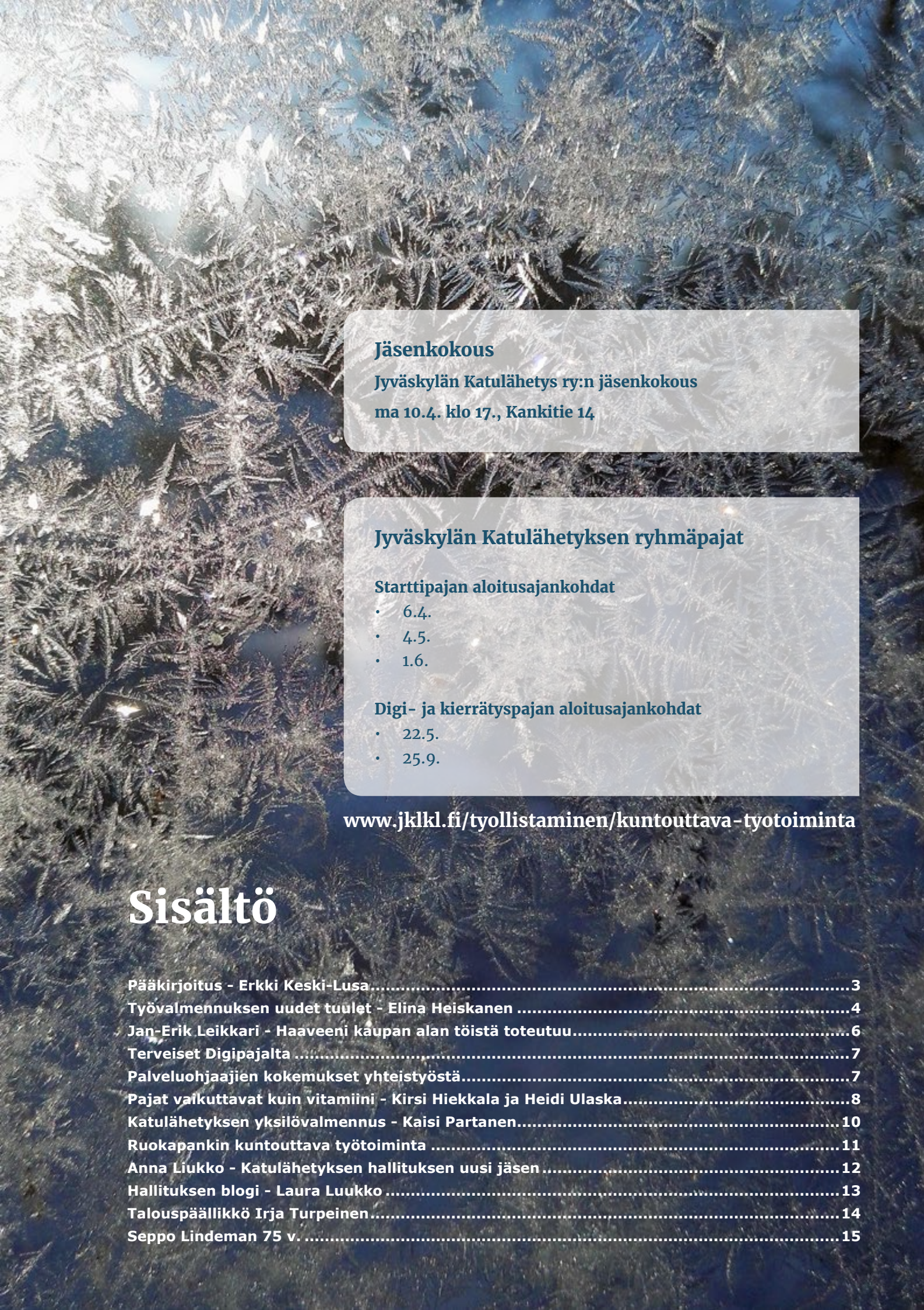
Jan-Erik Leikkari
“Erilainen mies
lähtee kuin tuli”

Sivu 6.

Tiedotuslehti 1/2017
16. vuosikerta

Vapautetut

Kuntouttava työtoiminta
Teema

Jäsenkokous

Jyväskylän Katulähetys ry:n jäsenkokous
ma 10.4. klo 17., Kankitie 14

Jyväskylän Katulähetyksen ryhmäpajat

Starttipajan aloitusajankohdat

- 6.4.
- 4.5.
- 1.6.

Digi- ja kierrätyspajan aloitusajankohdat

- 22.5.
- 25.9.

www.jklkl.fi/tyollistaminen/kuntouttava-tyotoiminta

Sisältö

Pääkirjoitus - Erkki Keski-Lusa	3
Työvalmennuksen uudet tuulet - Elina Heiskanen	4
Jan-Erik Leikkari - Haaveeni kaupan alan töistä toteutuu	6
Terveiset Digipajalta	7
Palveluohjaajien kokemukset yhteistyöstä	7
Pajat vaikuttavat kuin vitamiini - Kirsi Hiekkala ja Heidi Ulaska	8
Katulähetyksen yksilövalmennus - Kaisi Partanen	10
Ruokapankin kuntouttava työtoiminta	11
Anna Liukko - Katulähetyksen hallituksen uusi jäsen	12
Hallituksen blogi - Laura Luukko	13
Talouspäällikkö Irja Turpeinen	14
Seppo Lindeman 75 v.	15

Pääkirjoitus

Erkki Keski-Lusa

Pidät kädessäsi vuoden 2017 ensimmäistä Vapautetut-lehteä. Teemaltaan se on hyvin ajankohtainen käsitellessään työllistämisen saralta erityisesti kuntouttavaa työtoimintaa.

Määrätietoista, tukityöllistämistoimintaa Jyväskylän Katulähetyksessä on tehty jo vuodesta 1987, joten tänä vuonna tulee täyteen 30 vuotta, on siis merkivuosi. Tätä vuotta koskien Jyväskylän kaupungin kanssa solmittiin merkittävästi erilaisempi työllisyyden ostopalvelusopimus aiempiin verrattuna. Edellisissä sopimuksissa oli määritelty palkkatuella ja työkokeiluilla työllistettävien määrät tiettyä summaa vastaan. Uudessa sopimuksessa siirrytään painottamaan kuntouttavan työtoiminnan ja työvalmennuksen osuutta sekä laskuttamaan kaupunkia jälkikäteisesti tehtyjen asiakas kohtaisten palvelusopimusten perusteella. Heinäkuun loppuun saakka kestävän siirtymävaiheen jälkeen meidän tulee olla valmiita vastaamaan muutoshasteeseen, joten toiminnan sopeuttaminen pitää tehdä nopealla tahdilla.

Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittaman ja ohjeistaman palkkatukityöllistämisen edellytysten heikentyminen järjestöpuolella on toinen iso haaste, joka samaan aikaan kohdistuu organisaatioomme. Meitä asiassa auttaa ainakin väliaikaisesti se, että järjestöllemme on myönnetty työvoimapoliittista rahoitusta Eteenpäin-hankkeessa. Sen puitteissa on pystytty tarjoamaan palkkatuetta työtä. Tulevaisuus on siltä osin kuitenkin avoin. Toivotaan, että ennen avoimia työmarkkinoita hyväksi todettua työllistämisen välivaihetta ei järjestöistä ajeta alas, vaan jatkossakin se mahdollistettaisiin. Kun ihminen on kuntouttavassa työtoiminnassa saanut valmiuksia ja

voimaantunut, olisi luonnollinen askel siirtyä eteenpäin tuossa toimintaympäristössä palkkatuettuun työhön.

Kuten tämänkin lehden sivuilta voit lukea, henkilöstömme on muutospainneiden edessä tarttunut ripeästi toimeen ja tulostakin on nähtävissä, mm. viime vuonna muutoksen tuulia haistellen aloitettu digi- ja kierrätyspajatoiminta tuottaa palvelua tähän tarpeeseen. Kannustin-hankkeen Saharannan työpaja, Ruokapankki ja EkoCenterin kirpputorit sekä lajittelu/leikkuutoiminta tarjoavat perinteisesti mahdollisuuksia kuntouttavan työtoiminnan tarpeisiin. Myös arvointitoiminnan kehittäminen VAT-ohjelmiseen on vastausta kaupungin esittämiin kehittämisodotuksiin. Asumispalveluiden piirissä voidaan osoittaa tukitehtäviä sellaisille kuntouttavassa työtoiminnassa oleville henkilöille, jotka eivät kuulu sopimuksen työvalmennusvaatimusten piiriin; tämä siksi, että tuetun asumisen työntekijöiden voimavarat on kohdistettava ennen kaikkea asumisen tuen eikä työvalmennuksen tarjoamiseen. Työvalmennustiimi yhdessä työvalmentajien kanssa kehittävät työn avulla tapahtuvaa, asiakaslähtöistä ja voimaannuttavaa sekä työllistymistä edistävää toimintaa. Tässä työssä he tarvitsevat koko organisaation tuen näinä haasteellisin aikoina.

Erkki Keski-Lusa
toiminnanjohtaja

Työvalmennuksen uudet tuulet

Työvalmennus on ollut olennainen osa Katulähetyksen työllistämistoimintaa jo vuosikymmenten ajan. Sen lisäksi, että pitkäaikaistyöttömille on tarjottu työllistymismahdollisuuksia, heitä on myös valmennettu kohti avoimia työmarkkinoita.

Teksti: Elina Heiskanen

Työvalmennukseen kuuluu muun muassa tukeminen arjen työtehtävissä sekä työelämävalmiuksien kasvattamisessa. Yksilövalmennuksen tuella asiakas voi pohtia omaa tulevaisuuttaan, asettaa tavoitteita ja lähteä kohti niitä. Työ- ja yksilövalmennus kulkevat käsi kädessä ja tukevat toisiaan. Prosessi on kaikille sama, mutta keinot, tarvittavat toimenpiteet ja palveluohjaus vaihtelevat asiakkaan tarpeen mukaan. Näin jokainen asiakas saa yksilöllistä valmennusta omien lähtökohtien ja tavoitteiden mukaisesti.

Perinteisesti Katulähetyksen valmennustoiminnan kohderyhmänä ovat olleet palkkatuetut työntekijät ja työkokeilussa olevat henkilöt, mutta tänä vuonna kaupungin kanssa solmitussa työllistämisen sopimuksessa painotetaan työ- ja yksilövalmennusta kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille. Tehtötoimiston rahoittama työllisyyspoliittinen Eteenpäin-hanke jatkaa edelleen palkkatuettujen työntekijöiden ja työkokeilijoiden yksilövalmennusta ja tämän rinnalle on nousemassa myös kuntouttavan työtoiminnan tavoitteellinen työ- ja yksilövalmennus. Tätä yksilövalmennusta ei tuoteta Eteenpäin-hankkeen kautta vaan siihen varataan erikseen resursseja.

Viime vuoden aikana Katulähetyksessä otettiin käyttöön VAT-järjestelmä eli valmennuksen arvioinnin tukijärjestelmä, mikä on muuttanut erityisesti työvalmennukseen liittyvää kirjaamiskäytäntöä. Lisäksi VAT:n mahdollistamat itsearviointi-

nit ja väliarviointit rytmittävät valmennusprosessia uudella tavalla antaen entistä selkeämmät raamit valmennusprosessin etenemiseen. Uuteen kuntouttavan työtoiminnan palveluprosessiin kuuluu olennaisesti myös VAT:n käyttö valmennuksen työkaluna. Tämä lisää työvalmentajien kirjaamisvelvollisuutta ja tekee näkyvämmäksi tehtyä valmennustyötä. Aikaisemmin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden ohjaus ja työhönvalmennus hoidettiin pitkälti työvoiman palvelukeskuksen palveluohjaajien suunnalta, mutta nyt työ- ja yksilövalmentajien toteuttamaan palvelupakettiin kuuluu suurempi vastuu kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan tavoitteellisesta etenemisestä palveluprosessissa. Toimintakulttuurin muutosta on tiedossa niin lähettävässä kuin vastaanottavassa päässä.

Jyväskylän kaupungin kanssa solmitun sopimuksen myötä kuntouttavan työtoiminnan painotus työllistämistoiminnassa kasvaa samalla, kun resurssit palkkatuettuun työllistämiseen pienenevät olennaisesti. Tämä tarkoittaa työn uudelleen järjestelyä ja toiminnan rakenteellista muutosta kohtaamaan haasteet, joita toimintaympäristö asettaa. Muutosprosessi vaatii koko organisaatiolta joustavuutta ja uudistumiskykyä ja johdolta sitoutumista työvalmentajien tukemiseen muutoksen läpi viemiseksi arjen toiminnassa. Vaikka työllistäminen onkin murroksessa, työ- ja yksilövalmennus jatkuvat vahvana Katulähetyksessä niin kauan kuin pitkäaikaistyöttömiä asiakkaiksi ohjautuu.

Kuntouttava työtoiminta

Jyväskylän Katulähetys ry

www.jklkl.fi

Yhteys: Elina Heiskanen, 0400 298 972, elina.heiskanen@jklkl.fi

Jan-Erik Leikkari

Haaveeni kaupan alan töistä toteutuu

Jan-Erik aloitti Jyväskylän Katulähetyksen ryhmäpajoilla huhtikuussa 2016. Hän on osallistunut sekä Digipajan että Kierrätyspajan toimintaan. Pajatoiminnan lisäksi Jan-Erik on työskennellyt Ekocenterin lajittelu/leikkaamossa kahtena päivänä viikossa.

Tytyväinen mies kertoo, että valmennusjaksot pajalla ovat vaikuttaneet myönteisesti hänen työllistymismahdollisuuksiinsa. Työelämätaidot ovat vahvistuneet ja työnhakuun hän on saanut apua ja tukea.

– Minulla on merkonomin koulutus ja haaveeni on työllistyä kaupan alalle. Nyt näyttää vahvasti siltä, että haaveeni voi toteutua. Siirryin pajajaksojen jälkeen suoraan työkokeiluun kauppaan maaliskuussa.

Ryhmäpajajaksojen aikana Jan-Erik on tehnyt monipuolisesti erilaisia tehtäviä. Kierrätyspajalla hän on muun muassa tuunannut työtuoleja farkkukankaalla, ommellut uusia tuotteita kahvipusseista, tehnyt kellon lp-levystä ja ilmoitustauluja tietokoneen osista.

– Pajatilojen viihtyisyyttä edistin, kun suunnittelin ja maalasin aulan seinälle puun. Ryhmäpajan astiakaappia piristää piirtämäni sarjakuvakissa. Heidän työhuoneen seinämaalauksen tein yhdessä toisen pajalaisen kanssa, Jan-Erik sanoo.

Nelipäiväinen työviikko jo pajajakson aikana

Jan-Erik aloitti ensimmäisen jaksosensa ryhmäpajoilla kahdella työpäivällä. Seuraavassa jaksossa päivien määrä kasvoi kolmeen ja katse suunnattiin tiukemmin työelämän suuntaan.

– Digipajalla päivitin oman cv:ni, tein hakemuksen Ekocenterin lajittelu/leikkaamoon ja pääsin työhaastatteluun. Työvalmentaja Heikki Laasosen kanssa sovimme, että tulen tutustumaan lajittelu/leikkaamoon.

Tutustumisjakson jälkeen asia eteni niin, että Jan-Erik työskenteli kaksi päivää ryhmäpajalla ja yhden päivän Ekocenterillä. Seuraavana jaksosensa aikana työpäivien määrä myös lajittelu/leikkaamossa kasvoi kahteen eli Jan-Erikillä oli jo neljän päivän työviikko.

– Työtehtäväni liittyivät tekstiilien kierrätykseen. Leikkasin muun muassa farkkujen lahkeista salsahelmoja farkkuliivejä varten. Lajittelin tekstiilejä ja leikkasin konepyyhkeitä. Pussitin froteeta ja käytin paalauskonetta.

Jan-Erik kertoo, että hänelle on jäänyt monta mukavaa muistoa työpajajaksosta Katulähetyksellä. Elämään on tullut mielekkyyttä, saanut uusia tuttuja ja omat työelämätaidot ovat vahvistuneet. Myös yhteiset retket ovat olleet kivoja, erityisesti mieleen on jäänyt frisbeegolf ja tutustuminen Desing Alosen taiteeseen Pykälistössä.

– Erilainen mies lähtee kuin tuli, Jan-Erik Leikkari summaa pajajaksojen antia siirtyessään työelämään.

Teksti: Kirsi Hiekkala

Terveiset Digipajalta

Lähdimme pajalle hakemaan apua työnhakuun ja miettimään opintojen mahdollisuutta.

Nykyään melkein kaikki hakemukset tehdään sähköisesti, ja käytännön asioiden hoitaminen tapahtuu pitkälti verkossa.

Takavuosina olemme olleet useilla kursseilla. Kun saimme tietää Digipajasta, lähdimme mukaan avoimin mielin. Tärkein asia meille molemmille oli ansioluettelon päivittäminen ja siihen olemme saaneet apua ja aikaa Digipajalla.

Pajajakson aikana arjen rytmi on löytynyt. Sosiaalinen kanssakäyminen on lisääntynyt kun olemme olleet ryhmässä. Pajakaverit ovat mukavia, myös aamukahvikeskustelut ovat antoisia. Ryhmähenki on hyvä.

Tulevaisuudensuunnitelmiin molemmille yhdeksi vaihtoehdoksi on noussut opiskelu. Olemme huomanneet, että nykyään aikuisilla on monia eri väyliä hankkia koulutusta. Pajajakson aikana omat opiskelutaidot ovat vahvistuneet. Työllistymismahdollisuutemme ovat kohentuneet oltuamme pajalla.

– Tänne saa tulla juuri sellaisena kuin olet. Suosittelemme lämpimästi!

Teksti: Jaana Nukala ja Päivi Nöjd

Palveluohjaajien kokemukset yhteistyöstä

”Minulle on jäänyt ryhmäpajoista todella positiivinen kuva. Asiakkaat ovat voineet olla paikalla omana itsenään, saaneet tukea sitä tarvitessaan, mutta myös vapautta tehdä ja toteuttaa itseään.

Aamupalasta on pidetty yhteisenä tuokiona, jossa ei ole painetta osallistua vaan voi olla luontevasti.

Ohjaajana voin antaa kiitosta asiantuntevasta ja hyvästä ohjauksesta sekä palautteesta jaksosensa ajalta. Palautteista on ollut hyötyä varsinkin siinä tilanteessa, kun on tarvittu työ- ja toimintakyvyn arviota esimerkiksi eläkettä varten.”

**Kaisa Suovirta, palveluohjaaja
Jyväskylän kaupungin työllisyyspalvelut**

”Kuntouttava on hyvä mahdollisuus kokeilla uutta tekemistä! Digi- ja Kierrätyspajalla voit luottaa ohjaajien tukeen, vaikka oman osaamisen vahvuudet olisivat epäselviä. Jokaisen yksilölliset tarpeet ja toiveet otetaan toiminnassa huomioon mahdollisuuksien mukaan ja asiakasta kuunnellaan.

Katulähetyksen pajoilla on leppoisa ilmapiiri ja kiva aloitus aamupalahetkellä. Kuntouttavassa työtoiminnassa tulevaisuuden suunnitelmille saa tukea ohjaajilta ja vertaisryhmäläisiltä.

Sosiaalinen kanssakäyminen on meille kaikille tärkeää. Jokainen saa olla ryhmäpajoilla oma itsensä. Yllättäviä luovia vahvuuksia on noussut esiin ryhmäläisiltä! Työtoiminta toimii monelle hyvänä elämänrytmiksi tuovana toimintana.”

**Katri Kaisto, palveluohjaaja
Jyväskylän kaupungin työllisyyspalvelut**

Pajat vaikuttavat kuin vitamiini

Ryhmämuotoinen työpajatoiminta käynnistyi Jyväskylän Katulähetyksellä huhtikuussa 2016. Pajatyössä korostuu yhteistyö, joka yhdistää tietoa, taitoja ja kokemuksia.

Pajatoimintaa varten on sisustettu viihtyisät tilat Raksahallin toiseen kerrokseen. Jokainen paja-päivä alkaa yhteisellä aamiaisella ryhmäpajalla.

– Aamupalapöydässä syntyy mukavaa keskustelua ja hyviä ideoita. Yhtenä aamuna digi- ja kierrätyspajalaiset kehittivät uuden tuotteen, Pajavitamiinin. Työjakso pajalla vaikuttaa asiakkaiden kokemuksen mukaan kuin vitamiini, koska se kohentaa elämänlaatua, yllättää iloisesti ja innostaa kokeilemaan uusia asioita.

– Lisävaikutuksena pajajakson vitamiinivaikutus auttaa verkostoitumaan, nostaa itsearvostusta ja kohentaa taloudellista tilannetta, kun työllistyminen tai koulutukseen pääsy on askeleen lähempänä.

Työpajatoiminta on kuntouttavaa työtoimintaa ja on tarkoitettu pitkään työttöminä olleille. Ikähaitari pajoilla on laaja, koska koemme eri-ikäisyyden rikkautena. Mukana toiminnassa voi olla 18–64-vuotiaita.

– On mahtavaa nähdä myönteiset muutokset asiakkaissa. Huomata, kun voimavarat löytyvät ja vahvistuvat työskentelyjakson aikana. Myös se, miten mainiosti he toimivat vertaisohjaajina toisilleen, ilahduttaa.

Kirsi Hiekkala:

– Heidi on rautainen ammattilainen, joka kohtaa jokaisen asiakkaan yksilöllisesti. Hän on mainio työpari ja hyvä ystävä, koska häneen voin luottaa joka tilanteessa. Heidi jaksaa innostua ja innostaa sekä kehittää uutta.

Jokaisen vahvuudet nostetaan esiin

Asiakkaalla on omat tavoitteet, jotka sovitaan pajajakson alussa. Työpäiviä viikossa on vähintään kaksi ja niitä voidaan matkan varrella lisätä kolmesta neljään. Työaika on pääsääntöisesti neljä tuntia päivässä kello 9–13. Työpajatoimintaan hakeudutaan työllisyyspalveluiden kautta. Yksi pajajakso kestää kolme kuukautta. Asiakas voi jatkaa pajoilla useamman jakson, jos se on hänen omien tavoitteidensa mukaisista.

Pajatoiminnassa asiakkaat voivat vahvistaa omaa osaamistaan ryhmän ja työvalmentajien tuella. Pajoilla rakennetaan polkua kohti tukityöllistymistä, avoimia työmarkkinoita tai opiskelupaikkoja. Jokaisella osallistujalla on mahdollisuus työstää oma osaamiskansio, joka tuo ryhtiä myös työhön.

– Asiakkaita kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli ja pajatoiminnassa painotetaan tukea, joka parantaa asiakkaan elämänhallintaa sekä työllistymismahdollisuuksia.

Pajalaisten kertoman mukaan oma päivärytmi vahvistuu pajajakson aikana, kunto kohenee ja painostakin voi pudota muutama kilo. Kiitosta saa myös se, että pajatyöskentelyssä voi käyttää monipuolisesti sekä mielikuvitustaan että omia taitojaan.

Digipaja:

- Digipaja auttaa vahvistamaan omia digitaitoja itsenäisesti ja ryhmän tuella. Mukaan pääsee kolmen kuukauden välein.

Kierrätyspaja:

- Kierrätyspaja on todellinen yhdessä tekemisen paikka, joka tehostaa raaka-aineen uusiokäyttöä. Mukaan pääsee kolmen kuukauden välein.

Starttipaja:

- Pajalla voi suunnitella omaa työllistymispolkuaan. Mahdollisuus vahvistaa ryhmätöitä, edistää omaa hyvinvointiaan ja kehittää työelämävalmiuksiaan.
- Ensimmäinen jakso käynnistyy 6.4. ja seuraavat jaksot 4.5. ja 1.6.2017.

Teksti: Kirsi Hiekkala ja Heidi Ulaska

Heidi Ulaska:

– Kirsi on todellinen hybridiammattilainen. Hän on kuin luotsaava isosisko, työpari ja hyvä ystävä. Yhteistyömme toimii saumattomasti ja luottamus on molemmin puolta. Vaikka meillä on eri ammattitaidot, toimimme aina asiakaslähtöisesti.

Katulähetyksen yksilövalmennus

Yksilövalmennus on valmentautujalle tarjottavaa kokonaisvaltaista, henkilökohtaista ohjausta ja elämäntilanteen kartoitusta.

Työhön ja koulutukseen tähtäävä palvelu

Työhön tai koulutukseen siirtymiseen tähtäävässä palvelussa painottuu yksilö- ja työvalmentajan antama tuki ja ohjaus valmentautujan työelämävalmiuksien kehittämisessä. Palvelun tarkoituksena on parantaa valmentautujan edellytyksiä työllistyä avoimilla työmarkkinoilla, sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen tai muuhun työhallinnon tarjoamaan työllistymistä edistävään toimenpiteeseen.

Valmentautajat asettavat itselleen kehittämistavoitteita työllistymisensä edistämiseksi. Heille annetaan tukea tavoitteiden asetteluun ja yhdessä yksilövalmentajan kanssa etsitään keinoja tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteina voivat olla työnhakuvalmiuksien parantaminen, erilaisten työ- ja koulutusvaihtojen selvittäminen, omien vahvuuksien ja voimavarojen tunnistaminen. Valmentautujaa tuetaan koko jakson ajan saavuttamaan asettamansa tavoitteet.

Työ- ja toimintakykyä vahvistava palvelu

Työ- ja toimintakykyä vahvistavassa palvelussa työtoiminta on luonteeltaan pitkäjänteistä ja tavoitteellista. Tarkoituksena on parantaa valmentautujan elämänhallintaa ja tietoisuutta omista vahvuuksistaan ja voimavaroistaan sekä tarjota mielekästä tekemistä ja sosiaalisia kontakteja. Tavoitteena voi olla esim. selkeän päivärytmin saavuttaminen. Palvelun tavoitteena on, että valmentautuja asettaa vaiheittaisia tavoitteita itselleen sekä hakee itse keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Työ- ja yksilövalmentajat tukevat valmentautujaa tavoitteiden saavuttamiseksi koko valmennusjakson ajan.

Valmentautujaa tuetaan siirtymisessä työhön ja koulutukseen siirtymiseen tähtäävään kuntouttavaan työtoimintaan tai muuhun tarkoituksenmukaiseen palveluun.

Teksti: Kaisi Partanen

Yksilövalmentaja Kaisi Partanen

Olen kultaissa keski-ikässä oleva tapaus. Katulähetyksellä olen ollut jo kymmenkunta vuotta töissä erilaisissa hankkeissa kuten Enter-projektissa, jossa opetettiin tietokoneen perustaitoja Katulähetyksen asumisyksiköiden asukkaille, sekä viisi vuotta Suunta Ylös -hankkeessa yksilövalmentajan työssä.

Nyt olen kuntouttavassa työtoiminnassa olevien valmentautujien yksilövalmentajana. Työaikani on tällä hetkellä 50 %. Toisen puolikkaan olen Arvion mekin ansaitsemme -hankkeessa, jossa otamme käyttöön valmennukseen atk-pohjaista työkalua.

Itsestäni voisin kertoa, että asustelen Jyväskylän keskustassa kahden kissan kanssa. Tyttäreni on aikuinen ja asustelee omillaan. Luonteeltani olen herkästi innostuva. Tämä on sekä vahvuus, että heikkouteni. Pitkäjänteisyyttä opettelen koko ajan lisää. Kysellessäni työtovereiltani vahvuuksiani muutama henkilö mainitsi, että olen kannustava. Olin iloinen, koska yksilövalmentajan työssä tsemppaaminen ja kannustaminen ovat aivan avainasioita.

Ruokapankin kuntouttava työtoiminta

Katulähetyksen Ruokapankki tarjoaa kuntouttavan työtoiminnan paikkoja varastointi-, jakelu-, asiakaspalvelu- ja toimistotehtäviin.

Ruokapankissa kuntouttavassa työtoiminnassa olevien avulla ylijäämäruoka jaetaan asiakkaille. Kuntouttava työtoiminta mahdollistaa uusien taitojen oppimisen, vanhojen taitojen ylläpidon ja sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen.

Kuntouttavaan työtoimintaan tullaan Jyväskylän kaupungin työllisyyspalvelujen kautta. Ensin voi käydä tutustumassa Ruokapankin toimintaan oman ohjaajan kanssa. Tämän jälkeen aletaan miettiä työtehtäviä ja sopimuksen pituutta, työpäivien ja tuntien määrää sekä asetetaan työtoiminnalle henkilökohtaiset tavoitteet. Työvalmentajat perehdyttävät asiakkaan Ruokapankin työtehtäviin ja käytänteisiin muiden kuntouttavassa työtoiminnassa jo pitkempään olevien kanssa.

Osana kuntouttavaa työtoimintaa on myös asiakkaan jaksamisen ja työllistymisen tukeminen. Katulähetyksen omat yksilövalmentajat tulevat jatkossa valmentamaan erityisesti kuntouttavia työntekijöitä. Heille mietitään jatkopolkuja opiskeluun, palkkatukipaikkoihin sekä keinoja selvittää niistä ongelmakohdista elämässä, jotka saattavat vaikeuttaa työllistymistä.

Teksti: Minna Lapisto

Mari Pasanen on tullut Ruokapankin kuntouttavaan työtoimintaan jo vuosia sitten.

Millainen työpäiväsi on?

- Aloitan työpäivän 9 maissa. Kuorman tulon jälkeen alkaa leivonnasten pussitus. Työtehtäviin kuuluu ruoan esillelaittoa ja asiakaspalvelutilan valmistelu niin, että rahalippaat ja jakolistat ovat valmiina. Asiakaspalvelussa teen 1-2 tunnin pituisia vuoroja. Silloin asiakkaat saavat ruokakassinsa ja omavastuutuotteet. Uusille asiakkaille kerron kuinka asiakkaksi pääsee tai ohjaan heidät toimistoon toimeentulotukipäätöksen kanssa. Tarkailen kassien ja tuotteiden riittävyyttä. Asiakaspalvelun lopuksi kerään lippaat, jakolistat sekä uusitut ruokasetelit ja vien ne toimistoon.

- Tiistaisin teen itsenäisesti Perheellisten OPPE-jakelua, jossa lapsiperheet asioivat. Jos olemme saaneet tavaralahjoituksia, laitan ne esille ja kerron asiakkaille minkä verran tavaraa saa. Muuten tiistain ruokajako ei poikkea tavallisesta jakopäivästä.

Mitä kuntouttava työtoiminta on merkinnyt sinulle?

- Pääsee kotoa pois, koska kokoaikatoiden saaminen on vaikeaa perhetilanteen vuoksi. Kuntouttava työtoiminta on mahdollistanut sen, että pysyn työelämässä kiinni täällä tavoin. Saan aikuiskontakteja asiakkaiden ja muiden työntekijöiden kautta.

Mitä toivot tulevaisuudelta?

- Että voisin jossain vaiheessa mennä ihan oikeisiin palkkatoihin.

Jaana Sirén, Mari Pasanen ja Heli Mustonen leivonnaisten pakkauspuuhissa.

Vapautetut-lehden tämänkertainen teema on kuntouttava työtoiminta, joka on itselleni tuttua ajalta, jolloin toimin Katulähetyksen Jokapäiväinen leipä -projektissa. Projektissamme oli myös kuntouttavassa työtoiminnassa olevia työntekijöitä, ja olin heidän työnantajana sekä ohjaajana.

Anna Liukko

Katulähetyksen hallituksen uusi jäsen

Olen Anna Liukko, sosionomi vuosimallia 2013, mutta myös lähihoitajatutkinto on tullut käytyä. Olen työskennellyt mielenterveys- ja päihdepuolella, päiväkeskuksessa Vaajakosken Suvannossa toiminnanjohtajana ja vastaavana työntekijänä. Maaliskuussa siirryin uusiin tehtäviin. Päihdepuolen työ kuitenkin jatkuu. Aikaisempaa työkokemusta on kertynyt erilaisissa tehtävissä, mm. lastensuojelussa, varhaiskasvatuksen tehtävissä niin lastenhoitajana kuin lastentarhanopettajana ja myös vanhuspuolella olen ehtinyt lyhyen aikaa olla.

Minulle on tärkeää ihmisten kohtaaminen ja auttaminen. Polku nykyisiin tehtäviini ei ole ollut aivan suora tai itseltään selvä, mutta en silti osaisi kuvitella tällä hetkellä olevani millään muulla alalla. Myös kansainvälisyys on ollut lähellä sydäntäni sekä omalla tavallaan osa elämäni lapsuudesta

saakka. Aikuisiällä tuo kiinnostus ja halu auttaa muita on vienyt vuodeksi lastenhoitotehtäviin Sveitsiin ja ammattikorkeakoulujen aikana harjoittelujaksolle Tansaniaan.

Töiden ja luottamustehtävien ulkopuolella vietän aikaa mielelläni harrastusteni parissa. Tykkään erilaisista touhuiluista, kuten kirjoittamisesta, matkustelusta, käsitöistä, ulkona liikkumisesta, vaeltamisesta ja muusta ulkopuuhailusta (kuten vaikka hiihto tai joskus kalliokiipeilykin). Elämässäni hyvin tärkeässä osassa ovat myös kolme kummipoikaani sisaruksineen.

Kiitän luottamuksesta tulla valituksi Katulähetyksen hallitukseen ja päästä tältä paikalta käsin tutustumaan toimintaan lähemmin ja antamaan oman panokseni tähän työhön.

Kuva: Ari Liukko

Laura Luukko

Kuntouttava työ ja voimaannuttava armo

Kuva: Helena Kontinen

En nyt tarkemmin määrittele, mitä kuntouttava työtoiminta on ja millaisia kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia Jyväskylän Katulähetys tarjoaa. Näistä asioista varmasti kerrotaan muualla tässä lehdessä. Sen sijaan pohdin, mitä työ ihmiselle merkitsee ja miksi työnteko voi olla kuntouttavaa.

Alun alkaen työnteon tärkein merkitys on varmaan ollut toimeentulon takaaminen niin työntekijälle itselleen kuin hänen perheelleen. Raamatussakin sanotaan, että ”se joka ei tee työtä, sen ei syömäkään pidä”. Ja kun tulee toimeen työstä saamallaan palkalla, niin ihminen ei ole niin riippuvainen muista, vaan pystyy itse määrittämään ja suunnittelemaan elämänsä ja miten rahansa käyttää. Säännöllinen toimeentulo mahdollistaa myös suurempien hankintojen, kuten asunon ja auton ostamisen.

Toimeentulon lisäksi työnteolla on muitakin hyviä puolia. Työtä tekemällä ihminen tuntee itsensä hyödylliseksi ja hän voi myös kokea osallisuutta ja kuulumista työyhteisöön sekä laajemmin yhteiskuntaan. Työssä voi kokea onnistumisen iloa sekä oppia ja kehittyä erilaisissa taidoissa. Myös ihmisen vastuuntunto kasvaa hänen joutuessa kantamaan vastuuta työpanoksestaan. Lisäksi työ tuo päivään ja elämään rytmiä ja säännöllisyyttä. Ja käänteisesti ilman työtä oleminen heikentää kaikkien edellä mainittujen etujen saavuttamista elämässä.

Työ on siis tarkoitettu olemaan tärkeä osa ihmisen maanpäällistä elämän kokonaisuutta. ”Otsa hiessä sinun on hankittava leipäsi” sanoi Jumala, mutta työn vastapainoksi Jumala loi ihmiselle lepo- ja juhlapäiviä. Lepopäivänä ihmisen tulee levätä työstänsä, virkistyä ja hoitaa hengellistä elämäänsä, kun taas juhlapäivinä tulee iloita ja juhlaa yhdessä muiden kanssa. Ilman arkea eivät pyhät, eivätkä juhlatkaan tuntuisi niin merkityksellisiltä.

Suomalaisessa kulttuurissa työnteko on ollut aina suuressa arvossa ja suomalaisia pidetään maailmallakin ahkerina ja työteliinä. Vaikka ahkeruus on hyve, niin ihmisen arvo ei silti saa olla työssä tai työstä saatavassa palkassa. Aina on ihmisiä, jotka eivät syystä tai toisesta kykene tekemään työtä tai sitten tässä yhteiskunnallisessa tilanteessa heille ei vain ole työtä tarjolla, vaikka he olisivat siihen kykeneviä ja halukkaita. Jokaisen ihmisen arvo on siinä, että hän on Jumalan luoma, ainutlaatuinen persoona ja Jeesuksen ristintyön kautta, niin halutessaan, Jumalan armosta osallinen. Työn ohella siis myös Jumalan armon kokeminen on voimaannuttavaa!

Laura Luukko
Hallituksen jäsen

Talouspäällikkö Irja Turpeinen

Jyväskylän Katulähetyksen vuoden 2016 työntekijänsikin valitun Irja Turpeisen arkipäivään kuuluu muutakin kuin taloushallinnon pyörittäminen.

Irja asuu miehensä kanssa Äänekoskella. Kodin ja työpaikan välistä matkaa kertyy edestakaisin 90 km joka ikinen työpäivä.

Äänekoski–Jyväskylä välillä olosuhteet ja tilanteet ehtivät muuttua monta kertaa. Kesäaikaan tuota yhteen suuntaan n. 45 km matkaa voi sanoa jopa mukavaksi. Tie on hyvä ja aurinko on noussut aikoja sitten, on valoisaa, ja vaikka liikellä on muitakin työmatkalaisia, liikenne soljuu hyvässä sovussa ja matkaan ei mene kun tuo rapiat 40 min.

Syksyn tullen tilanne muuttuu. Päivä lyhenee, mukaan tulevat sateet ja pyyhkijät ovat kovassa käytössä. Syksyn edetessä mukaan tulee kylmyys. Aamuisin tienpinnat ovat paikoitellen jäässä, on mustan jään aika. Myöhemmin mukaan tulee lumi joka välillä sataa märkänä tuulilasiin, välillä pöllyää rajoittaen näkyvyyttä.

Tähän kaikkeen lisätään pimeys, joka tuntuu olevan aina läsnä. Aamulla töihin pimeässä. Sama toisinpäin, työpäivän jälkeen on taas pimeää.

Näin mennään vuoden pimein aika.

Kevään edetessä ajokelit muuttuvat taas. Tiet vuoroin sulavat, jäätyvät, ja sulavat taas. Kaistojen väliin ja ajourien laiduille kertyy märkää loskaa jota vastaan tuleva liikenne, varsinkin rekat, heittää ilmaan. Välillä mennään lähes sokkona kunnes pyyhkijät korjaavat tilanteen. Tämä on taas ulosajojen ja kolareiden aikaa. Milloin on rekka poikittain tiellä, milloin henkilöautot kolaroineet. Välillä liikennettä ohjataan yhtä kaistaa pitkin, välillä molemmat kaistat ovat poikki.

Hieman ennen tämän kirjoittamista Irjan työmatka kesti kaksi tuntia. Henkilöauto oli suistunut tieltä ja kaatanut sähköpylvään kaistojen yli. Raivaamista odoteltiin.

Heti perään, seuraavana päivänä, matka tyssäsi ensi kerran jo Palokassa. Ulosajo. Seuraava pysähdys oli Puuppolassa, nyt oli vuorossa peräänajo. Tällä kertaa Irjan kotimatka kesti puolitoista tuntia.

Entäpä Irja itse? Irja on ajanut Äänekoski–Jyväskylä väliä työmatkoinaan jo yli 10 vuotta, joista yli kuusi katulähetyksen leivissä, ja nyt koputetaan puuta, ilman haavereita. Upeaa Irja.

Teksi: Jari Helppolainen

Helpotusta arkeen tuovat viikonloput ja lomat. Irjan perheeseen kuuluu miehen lisäksi tytär, poika, miniä ja kolme pojanpoikaa. Vallankin pojanpojat ovat tärkeä osa Irjan elämää ja heidän kanssaan puuhaillessa kuluu iso osa vapaa-ajasta.

Seppo Lindeman 75 v.

Seppo Lindeman on yksi oman asumisyksikkönsä vanhimmista asukkaista. Seppo täytti tässä lehtien ilmestymisien välissä 75 v. Juhlia vietettiin tammikuussa. Paljon Onnea Seppo vielä näin jälkikäteen.

Ensiaskel-yksikkö järjesti Sepolle ihan omat juhlat. Täytekkujakin oli varattu kolme kappaletta, kertoo Seppo. – Itse en tainnut maistaa ollenkaan. Parasta kaikessa oli kuitenkin tervehtimään tullut tytär ja tyttärentytöt. Tämä oli Sepolle tärkein ja mieluisin asia.

Seppo on asunut Katulähetyksen asumisyksiköissä jo monta vuotta. Suurimman osan ajasta Ensiaskeleessa. Välillä on asumista kokeiltu toisessakin yksikössä, mutta nopeasti Seppo on palannut takaisin alkuperäiseen asuinpaikkaansa. – Alun perin asuin tuolla toisessa kerroksessa, mutta kerran tulini portaat pyörimällä alas ja mursin lonkkani. Iän myötä liikkuminen on muutenkin vaikeutunut joten muutto maan tasalle ensimmäiseen kerrokseen oli ihan fiksu juttu. Rollaattoria käyttävä mies pääsee tästä helpommin liikkeelle.

– Hyvä tässä on olla. Tuossa on keittiösyvennys. Aika usein laitan ruokani itse. Itse kun tekee niin tietää mitä syö.

Kauppa-asiat Seppo kertoo hoitavansa etupäässä taksilla. Kävellessä ei enää pysty, joten ei jää paljon vaihtoehtoja. Kallistakin tuo on. Onneksi naapurit välillä kysyvät – Olen menossa kauppaan, tarvitsetko jotakin?

Sepo asuntoa katsoessa huomio kiinnittyy kirjoihin. Niitä on sekä hyllyssä että pöydällä. Lukemisesta kysyessäni Seppo kertoo että kaikelle on aikansa. – Välillä on aikoja jolloin kirjojen parissa kuluu paljonkin aikaa. Lukiessa saatetaan mennä aikaa pitkälle aamuyöhön. Välillä taas enemmän huomiota saavat tv ja tietokone.

Tullessani Sepon asuntoon, tietokoneen ruudulla oli avoina pasianssi. Nyt siinä kuitenkin pyörii Sepon omista, mutta myös toisten ottamista valokuvista koostettu kuvaesitys. Valokuvat vaihtuvat verkkaisesti ja Seppo osoittaa tuntemiaan ihmisiä ja paikkoja. Muistelee milloin mikäkin kuva on otettu. Muistoja, paljon muistoja.

Tällä hetkellä Sepon koneessa ei ole internet yhteyttä mutta aiemmin oli. Itse kone on perua Enter –projektin ajoilta jossa asukkaita ohjattiin tietokoneen ja internetin käyttöön. Sieltä se kipinä lähti.

– Luontaisen utelias kun olen, niskat kipeänä selasin wikipediää. Niin paljon tietoa.

– Jos vielä järjestettäisiin vastaavanlainen koulutus, melkoisella varmuudella lähtisin mukaan.

– Harras toiveeni on, että voisin asua täällä Ensiaskeleessa niin kauan kun vain pystyn.

Tätä hetken mietimme. Niinpä, mihin sitä nyt ihminen kotoaan.

Teksti: Jari Helppolainen

Seppo Lindeman lapsenlapsineen.

Kuva: Pasi Matikainen

Jyväskylän Katulähetys ry

Kankitie 10, 40320 Jyväskylä

www.jklkl.fi

Vapautetut

Vapautetut-lehti

16. vuosikerta

Julkaisupäivät: 15.3., 15.5., 15.9. ja 1.12.

Jyväskylän Katulähetys ry, Kankitie 14, 40320 JKL

Verkossa:

www.jklkl.fi/vapautetut

Toimitus

Päätoimittaja

Erkki Keski-Lusa

040 195 0770

erkki.keski-lusa@jklkl.fi

Kirsi Hiekkala

044 730 9457

kirsi.hiekkala@jklkl.fi

Jari Helppolainen

jari.helppolainen@jklkl.fi

044 709 1281

Kuvaus ja taitto

Tomi Montonen

040 842 9847

tomi.montonen@jklkl.fi

Paino

Jyväskylän Katulähetys ry

Kankitie 14

Osoitteenmuutokset: hallinto@jklkl.fi

Toimintaa Jyväskylän hyväksi jo yli 70 vuotta.
Kantakaa toistenne kuormia, ja niin te täydätte Kristuksen lain (Gal. 6:2).